

Najvyšší súd

Slovenskej republiky

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J.Š.-S.**, V., IČO: X., zast. JUDr.S.K., advokátom so sídlom P.M., proti žalovanému: **P., s. r. o.**, M., IČO: X., Ž., zast. JUDr. P.R., advokátom so sídlom A.Ž., **o zaplatenie 2 306,15 EUR s prísl. a o zaplatenie 9 595,24 EUR s prísl.** vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn.: 11 Cb 275/2008, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2010, č.k. 13 Cob/277/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a.**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania vo výške 294,55 EUR na účet zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Žilina ako súd prvého stupňa rozhodol o žalobe žalobcu rozsudkom z 3. júla 2009, č. k. 11 Cb 275/2008-28 tak, že žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca žalobou z 11. júna 2008 vedenej pod sp.zn.11 Cb/275/2008 sa domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 69 475,10 Sk s prísl. titulom nezaplateného dodaného tovaru žalovanému, ktorý bol žalovanému vyúčtovaný faktúrou č. 0807000040 a žalobou z 11. júna 2008 sa domáhal zaplatenia sumy 289 066,10 Sk opäť titulom nezaplatenia žalovaným za dodaný tovar, pričom tento žalobný návrh bol na súde prvého stupňa vedený pod sp.zn.11 Cb/276/2008. Uznesením zo 7. mája 2009, č.k. 11 Cb/275/2008-23 prvostupňový súd spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp.zn. 11 Cb/275/2008 a 11Cb/276/2008 s tým, že naďalej budú vedené pod sp.zn. 11 Cb/275/2008.

Súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov a aplikácie ust. § 409 ods.1 Obch. zákonníka, § 120 ods.1 O.s.p., § 153 ods.1 O.s.p. konštatoval, že žalobca v žalobách ako dôkazy označil dodacie listy a faktúry, avšak žiadne takéto dôkazy z jeho strany neboli doložené. Žalobca do súdnych spisov založil jediný doklad, a to fotokópiu prehľadu neuhradených faktúr žalovaným. Ako neuhradené v tomto prehľade boli evidované dve faktúry, ktoré tvorili predmet sporu. Žalobca samotné faktúry nepredložil, nepredložil objednávku, na základe ktorej mal medzi účastníkmi konania vzniknúť zmluvný vzťah a rovnako nepredložil ani dodací list, ktorý ako dôkaz označil. Z týchto dôkazov preto nebolo možné konštatovať vznik akéhokoľvek zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca nepreukázal skutočnosť, že si žalovaný u neho objednal tovar a rovnako nepreukázal skutočnosť, že tento tovar žalovanému dodal tak, ako to tvrdí v bode I. podaných žalôb. Samotný prehľad neuhradených faktúr nie je dôkazom, ktorý by bez predloženia objednávky, dodacieho listu a riadnych faktúr preukazoval existenciu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi konania. Prehľad neuhradených faktúr je interný účtovný doklad žalobcu, ktorý bez ďalších dôkazov konštatuje skutočnosť, že mu žalovaný neuhradil uvedené faktúry. Právny zástupca žalobcu vo svojom faxovom ospravedlnení svojej neúčasti taktiež uviedol, že ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania nemá. Prvostupňový súd konštatoval, že žalobca ako nositeľ dôkazného bremena toto neuniesol a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p. a priznal ich náhradu žalovanému.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a podaním došlým na odvolací súd 19. februára 2010 vzal žalobu v celom rozsahu späť a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie vo veci zastavil.

Krajský súd v Žiline ako odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobcu a návrhu na späťvzatie žaloby rozsudkom z 25. marca 2010, č.k. 13 Cob/277/2009 tak, že späťvzatie žaloby o zaplatenie 2 306,15 Eur s prísl. a o zaplatenie 9 595,24 EUR s prísl. nepripustil, rozsudok Okresného súdu Žilina č.k.11 Cb 275/2008-28 z 3. júla 2009 potvrdil a žalobcu zaviazal uhradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 1 255,88 EUR na účet zástupcu.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v zmysle ust. § 208 O.s.p. je možná dispozícia so žalobou, a to jej späťvzatie a následne jeho pripustenie a zrušenie

rozhodnutia súdu prvého stupňa s následným zastavením konania len za súhlasu druhého účastníka, v danom prípade žalovaného. Po rozhodnutí súdu prvého stupňa, podanom odvolaní zo strany žalobcu, žalobca v podaní z 15. februára 2010 zobral žalobu v celom rozsahu späť a to tak o zaplatenie 2 306,15 Eur s prísl., ako aj o zaplatenie 9 595,24 EUR s prísl. a podľa ust. § 208 O.s.p. navrhol zrušiť rozhodnutie prvostupňového súdu a konanie zastaviť. K tomuto dispozitívnemu úkonu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním z 26. februára 2010 a uviedol, že nesúhlasí so späťvzatím žalobného návrhu žalobcom a žiadal, aby vo veci bolo ďalej konané a rozhodnuté. Pokiaľ odvolací súd podľa ust. § 208 O.s.p. nemal daný žalovaným súhlas k späťvzatiu žaloby, tak bolo rozhodnuté o nepripustení späťvzatia žaloby žalobcom.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so závermi prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku. Na zvýraznenie správnosti záverov rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd uviedol, že samotný prehľad faktúr ako účtovných dokladov sám o sebe nie je dôkazom o kreovaní zmluvného vzťahu so žalovaným, o dodaní tovaru, resp. realizovaní plnenia. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca bol poučený podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p. Z predvolania na 3. júla 2009 (č. 1. 24), na obsah ktorého odvolací súd poukazuje, bolo prvostupňovým súdom vykonané poučenie - výzva na označenie a predloženie do spisu všetkých dôkazov, ktorými účastník preukazuje svoje tvrdenie. Žalobca tak bol poučený o tom, že má označiť a predložiť dôkazy, ktorých sa dovoľáva, žalobca len označil dôkazy ale ich súdu nepredložil, potom súd prvého stupňa správne konštatoval, že žalobca len preložením interného prehľadu faktúr nepreukázal dôvodnosť pohľadávky a keďže žalobca v rámci poučenia nereagoval na výzvu súdu prvého stupňa na predloženie listinných dôkazov a označenie prípadne ďalších dôkazov, ktoré žiada vykonať, čoho následkom bolo neunesenie dôkazného bremena žalobcom. Odvolací súd zdôraznil, že sporové konanie je ovládané dispozičnou a prejednacou zásadou, na naplnenie ktorej sa vyžaduje, aby účastníci konania označovali a súčasne predkladali dôkazy. Preto účastník súdneho konania má tak nie len povinnosť tvrdenia (§ 101 ods.1 O.s.p.), obsahom ktorej je uvádzanie skutočností rozhodných k posúdeniu jeho nároku, ale aj dôkaznú povinnosť (§120 ods.1 O.s.p.), obsahom ktorej je nielen označovanie, ale aj predkladanie samotných dôkazov. Prejednacia a dispozičná zásada, ktorou je ovládané sporové súdne konanie nemôže byť naplnená zo strany účastníka konania, v danom prípade zo strany žalobcu len označením dôkazov, ich pomenovaním bez ich predloženia súdu, naviac, ak

žalobca bol poučený a vyzvaný na predloženie listinných dôkazov. Odvolací súd poukazuje aj na ust. § 79 ods.2 O.s.p.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods.1 O.s.p. a priznal ich náhradu žalovanému.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie. Prípustnosť dovolania odvodzuje podľa ust. § 237 písm. f/ O:s.p., keďže postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Táto vada spočíva v nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. V rozhodnutí chýba riadne odôvodnenie, prečo súd žalobcom označené dôkazy nevykonal s poukazom na ust. § 120 O.s.p., taktiež dovolateľovi chýba odôvodnenie skutočnosti, že súdu bol riadne označený dôkaz a bolo úlohou súdu postupovať v súlade s § 129 ods. 2 O.s.p. a prečo mal súd prvého stupňa za preukázané skutočnosti označené žalobcom pri vydaní platobného rozkazu a v ďalšom konaní už nie, čo žalobca namietal pri podanom odvolaní. Preto dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa písomne vyjadril k dovolaniu žalobcu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie v celom rozsahu zamietol a súčasne priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania z týchto dôvodov:

Sporové konanie sa riadi prejednávacou zásadou, ktorá spočíva v tom, že tvrdenie skutočnosti a navrhovanie dôkazov je zásadne vecou účastníkov konania. Je teda len povinnosťou účastníka konania, aby tieto listinné dôkazy súdu aj predložil. Rozhodnutie súdu teda závisí od dôkaznej aktivity účastníkov konania, teda tým, do akej miery účastník splní svoju povinnosť označiť dôkazy potrebné k preukázaniu svojich tvrdení. Žalovaný má zato, že postupom súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, pričom poukazuje na splnenie si prvostupňovým súdom jeho aktívnej poučovacej povinnosti v predvolaní na pojednávanie na 3. júla 2009. Žalobca resp. jeho splnomocnený zástupca bol riadne predvolaný na pojednávanie, tohto sa mohol zúčastniť a na ňom aj plne realizovať svoje práva a splniť si svoje procesné povinnosti. Keďže takto nekonal, nemožno potom v postupe súdu a v jeho zamietajúcom rozhodnutí vidieť žalobcom namietaný dovolací dôvod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote v súlade s ust. § 240 ods.1 O.s.p., pričom má náležitosti vyžadované podľa ust. § 241 ods.1 O.s.p., pristúpil postupom podľa ust. § 242 ods.1 O.s.p. k skúmaniu, že v predmetnej veci je dovolanie prípustné.

Podľa ust. § 236 ods.1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovoláním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa.

Podľa ust. § 238 ods.1,2 a 3 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V predmetnej veci odvolací súd nezmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, odvolací súd sa neodchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a odvolací súd vo výroku potvrdzujúceho rozsudku nepripustil dovolanie.

Dovolací súd preto konštatoval, že prípustnosť dovolania nie je daná v zmysle ust. § 238 ods.1, 2 a 3 O.s.p. a preto skúmal, že táto nie je daná podľa ust. § 237 O.s.p.

Podľa ust. § 237 písm. a) až g) O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát

Žalobca – dovolateľ prípustnosť svojho dovolania odvodzuje podľa ust. § 237 písm. f) O.s.p. t.j., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď súd prvého

stupňa nevykonali dôkazy, z ktorých ako žalobca odvodzoval svoje právo na zaplatenie dodaného tovaru žalovanému a že rozsudok odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnený

Prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 O.s.p. je založená na princípe univerzality, ktorá je však obmedzená tým, že zákon pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu len vtedy, ak trpí niektorou vadou vymenovanou v písm. a) až g). Tieto vady majú za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f O.s.p.) sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

O odňatie možnosti konať pred súdom nejde v prípade, ak súd nevyhoví návrhu účastníka, ale postupuje v súlade s OSP, súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich.

Podľa ust. § 79 ods.1 O.s.p. je žalobca povinný podať návrh, ktorý má v tomto ustanovení stanovené náležitosti. Žalobca je taktiež povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, okrem tých, ktoré nemôže pripojiť bez svojej viny.

Žalobca žalobou došlou na súd prvého stupňa 11. júna 2008 žiadal vydať platobný rozkaz, ktorým bude žalovaný zaviazaný uhradiť mu titulom neuhradenia ceny dodaného tovaru tento tovar. Ako dôkaz pripojil k žalobe „neuhradené faktúry odberateľa“.

Prvostupňový súd vydal platobný rozkaz na návrh žalobcu, keďže žalobca sa domáhal zaplatenia peňažnej sumy, právo vyplývalo zo skutočností tvrdných žalobcom – neuhradené faktúry, pobyt žalovaného bol známy a platobný rozkaz nebolo treba doručovať do cudziny.

Právo žalobcu musí vyplývať z tvrdení uvádzaných v žalobe, pričom toto skutkové tvrdenie musí byť v žalobe aspoň v takom rozsahu, aby súd mal možnosť už len na základe týchto tvrdení žalobcu posúdiť vec po právnej stránke, t.j. aby z tvrdení žalobcu mohol

vyvodit' skutočnosti, s ktorými hmotné právo spája vznik a existenciu uplatneného nároku. Súd pred vydaním platobného rozkazu nevykonáva dokazovanie a ani účastníkov nevypočúva, vychádza len zo skutočností uvedených v žalobe.

Dovolací súd preto nevidel pochybenie súdu prvého stupňa, keď tento vydal požadovaný platobný rozkaz, keďže z tvrdenia žalobcu obsiahnutého v žalobe bolo možné vyvodit' skutočnosti, s ktorými hmotné právo spája vznik a existenciu uplatneného nároku (zaplatenie ceny za dodaný tovar).

Občiansky súdny poriadok v ust. § 174 O.s.p. umožňuje podanie opravného prostriedku proti platobnému rozkazu a to podanie odporu alebo odvolania. Teda vydanie platobného rozkazu nie je nemenné rozhodnutie v prípade, že súd ním rozhodne v tzv. skrátrenom konaní a že žalobca už nič nemusí dokazovať.

Dovolací súd ďalej konštatoval, že súd prvého stupňa použil účastníka konania – žalobcu v zmysle ust. § 120 ods.4 O.s.p.(č.l.24), ktorý reagoval tak, že vyslovil súhlas, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti a zároveň uviedol, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov (č.l.25).

Žalobca v dovolaní namietol, že súd prvého stupňa mal vykonať také dokazovanie, z ktorého by bolo zrejmé, že jeho nárok je oprávnený.

Podľa ust. § 120 ods.1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykonaná. Súd výnimočne môže vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Povinnosť tvrdenia je základnou povinnosťou účastníka konania, a to najmä žalobcu. Povinnosť tvrdenia však neznamená, že nesplnenie si tejto povinnosti musí mať za následok nepriaznivé rozhodnutie. Povinnosť tvrdenia je však úzko spojená s dôkazným bremenom. Súd nemôže nútiť žalobcu, aby predložil dôkazy preukazujúce ním tvrdené skutočnosti a to v danej veci objednávky, dodacie listy a faktúry. Tieto dôkazy sú dôkazmi žalobcu, najmä ak ide o dodacie listy a faktúry, ktoré musel vyhotoviť žalobca a tieto súd nemá možnosť si zaobstarat' inak, ako od žalobcu. Vo vzťahu k žalovanému povinnosť tvrdenia nie je možné vynucovať a ukladať mu, aby predložil žalobcove faktúry a žalobcove dodacie listy.

Ustanovenie § 101 ods.1 O.s.p. je prejavom prejednávacej zásady civilného konania, stanovuje viaceré povinnosti účastníkov konania. Občianske súdne konanie je ovládané prejednacou zásadou (bremeno tvrdenia) a dôkaznou povinnosťou(dôkazné bremeno).

Je nesporné, že žalobca si svoje povinnosti vyplývajúce mu z povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti nesplnil a preto dovolací súd konštatoval, že v postupe ako súdu prvého stupňa, tak aj v postupe odvolacieho súdu ,nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O.s.p. Takáto vada nebola dovolacím súdom zistená ani v odôvodnení rozsudkov prvostupňového a odvolacieho súdu, tieto sa náležite vysporiadali s podanou žalobou ako aj s odôvodnením, prečo žalobu zamietli resp. rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bola zamietnutá žaloba, potvrdil odvolací súd.

Záverom dovolací súd poukazuje aj na procesný úkon žalobcu - späťvzatie žaloby, ktoré nenasvedčuje, že jeho tvrdenia sú právne dôvodné vo vzťahu k uplatnenému nároku.

Keďže dovolací súd nezistil, že v konaní na prvom stupni a v odvolacom konaní došlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O.s.p. a ani k vadám uvedených v ust. § 237 písm. a/,b/,c/,d/,e/ a g/ preto dovolanie žalobcu v súlade s ust. § 243b ods.5 O.s.p. v spojení s ust. § 218 ods.1 písm. c/ O.s.p. odmietol, keďže dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 243b ods.5 O.s.p. v spojení s ust. §224 ods. 1 a § 142 Ods.1 O.s.p. a to podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní tak, že ich náhradu priznal úspešnému účastníkovi t.j. žalovanému. Žalovaný si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné vyjadrenie k dovolaniu), pričom odmenu za jeden úkon právnej služby vyčíslil na sumu 1 148,56.-Eur + 7,41.-Eur režijný paušál. Podľa vyhlášky MS SR č:655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „Vyhláška“), základná sadzba tarifnej odmeny sa v predmetnej veci určuje v zmysle § 9 ods.1 a § 10 ods.1 podľa hodnoty veci, ktorá v danom prípade predstavuje sumu 11 901,39 EUR. Dovolací súd preto žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania (trovy právneho zastúpenia) za 1 úkon právnej pomoci (písomné vyjadrenie žalovaného k dovolaniu žalobcu) vo výške 287,14 EUR (suma je vyčíslená z hodnoty sporu 11 901,39.-EUR) a režijný paušál 7,41 EUR, čo spolu predstavuje 294,55 EUR. Dovolací súd žalovanému nepriznal odmenu za úkon právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia v dovolacom konaní, nakoľko právny

zástupca žalovaného zastupoval žalovaného v konaní na súde prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní a preto bol s celou kauzou oboznámený (ust. § 142 ods. 1 O.s.p. predpokladá priznanie trov potrebných na účelné bránenie práva). Za prevzatie a prípravu bola právnenému zástupcovi žalovaného už odmena priznaná. Aj keď právoplatnosťou rozhodnutia účastníkovi a jeho právnenému zástupcovi voči súdu zaniká plnomocenstvo na zastupovanie účastníka v tomto konaní, podľa názoru dovolacieho súdu táto skutočnosť nezakladá dôvod na priznanie trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia v odvolacom konaní.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Darina Ličková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová